

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32841/ILA.2020.24.23>**ОМЕЛЬЧУК Л. В.,**

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики
Університету державної фіскальної служби України

МІЛЬЧЕНКО Н. С.,

студентка VI курсу
Навчально-наукового інституту права
Університету державної фіскальної служби України

САВЧУК М. В.,

студентка VI курсу
Навчально-наукового інституту права
Університету державної фіскальної служби України

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАОЧНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Анотація. В Україні розвиток суспільних відносин зумовив необхідність застосування нових кримінальних процесуальних форм у вітчизняному кримінальному судочинстві. Сучасне кримінальне процесуальне законодавство в останні роки зазнало суттєвих змін, які були спрямовані на реалізацію вимог Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зокрема, це стосується забезпечення прав учасників кримінального судочинства, розширення змагальності сторін, прав потерпілого, усунення обвинувального ухилу в діяльності суду тощо. Одним із пріоритетних завдань кримінального судочинства є забезпечення правових механізмів, які зумовлюють реалізацію принципу невідворотності відповідальності за вчинене кримінальне правопорушення. Вагомою складовою частиною наповнення зазначеного принципу конкретним змістом є запровадження вітчизняним законодавцем інституту заочного кримінального провадження.

Інститут заочного кримінального провадження у законодавстві іноземних держав використовується на стадії судового розгляду кримінального провадження. До зупинення розслідування водночас призводить відсутність підозрюваного на стадії досудового розслідування. Присутність підсудного на цій стадії вказує про його обізнаність з приводу здійснення щодо нього кримінального провадження. Інститут заочного кримінального провадження застосовуватиметься лише у тому разі, якщо буде достатня кількість доказів про те, що обвинувачений переховується від суду та органів досудового розслідування.

Заочне кримінальне провадження у багатьох як європейських державах, так і країнах Співдружності Незалежних Держав, кримінальне провадження за відсутності особи, обвинуваченої у вчиненні кримінального правопорушення, яка ухиляється від явки до суду, має широке застосування. Тому досить актуальним є питання дослідження досвіду зарубіжних країн щодо практики застосування цього інституту.

У статті розглядається практика держав Європейського Союзу та країн СНД щодо порядку застосування заочного кримінального провадження. Також розкрито сутність інституту заочного кримінального судочинства. Проаналізовано підходи до визначення підстав для його здійснення та запропоновано зміни до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення окремих його положень стосовно здійснення спеціального кримінального провадження.

У результаті дослідження з'ясовано, що першочерговим завданням є досягнення стабільності у функціонуванні правоохоронної і судової системи в Україні та налагодження зв'язків із міжнародними організаціями щодо розшуку осіб. Пропонуємо запозичити досвід застосування інституту заочного кримінального провадження Естонської Республіки та Королівства Данії, де чітко і зрозуміло встановлені підстави судового розгляду без участі обвинуваченого. Встановлена перспектива подальшого дослідження.

Ключові слова: заочне кримінальне провадження, обвинувачений, судовий розгляд, Європейський Союз.

Постановка проблеми. В Україні наявна система кримінального судочинства не повною мірою відповідає новим суспільним відносинам, не забезпечує ефективного захисту громадян суспільства та держави від злочинних посягань. Чинне національне кримінальне процесуальне законодавство передбачає здійснення кримінального провадження за відсутності обвинуваченого, зокрема у формі заочного судового провадження. Тобто пропонується передбачити, що стосовно підозрюваного (обвинуваченого), який переховується від суду та органів досудового розслідування з метою ухилення від кримінальної відповідальності, якщо він знаходиться поза межами України, здійснюватиметься за обов'язкової участі захисника заочне кримінальне провадження.

Однак урегулювання заочного кримінального провадження залишається доволі спірним як серед юристів-практикантів, так і серед учених-правників, тому вимагає детального дослідження. Звісно, про практику його застосування говорити ще зарано, але вносити зміни до Кримінального процесуального кодексу України потрібно у зв'язку з недосконалістю окремих норм. Кримінальне провадження за відсутності обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, який ухиляється від явки до суду, у більшості європейських держав і країнах Співдружності Незалежних Держав має широке застосування. Тому буде доречним дослідження міжнародного досвіду щодо практики застосування цього інституту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблемних питань здійснення заочного кримінального провадження займалися як закордонні, так і вітчизняні науковці, зокрема Д.Т. Арабули, Н.В. Маслікова, Р.Д. Аширов, К.Г. Бендерська, О.О. Казаков, І.М. Канюка, В.Т. Маляренко, В.І. Маринів, Г.В. Матвієвська, О.О. Нагорнюк-Данилюк, Р.Г. Песцов, В.О. Попелюшко, О.Ю. Татаров, В.М. Трофименко та інші, однак аналіз законодавства зарубіжних країн із цього питання дає основу для дослідження підстав застосування спеціального кримінального провадження,

зосередження уваги на недоліках у національному кримінальному процесуальному законодавстві, тому є доцільним та необхідним.

Метою статті є дослідження законодавства країн Європейського Союзу та країн СНД щодо порядку застосування заочного кримінального провадження та визначення пропозицій для вдосконалення національного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Інститут заочного кримінального провадження у законодавстві іноземних держав використовується на стадії судового розгляду кримінального провадження. До зупинення розслідування водночас призводить відсутність підозрюваного на стадії досудового розслідування. Присутність підсудного на цій стадії вказує на його обізнаність із приводу здійснення щодо нього кримінального провадження.

Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України передбачає «можливість здійснення як досудового розслідування, так і судового розгляду за відсутністю підозрюваного, обвинуваченого – спеціальне досудове розслідування (*in absentia*) та спеціальне судове провадження» [1]. Цей порядок кримінального провадження здійснюється на підставі ухвали слідчого судді, суду у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених ч. 2 ст. 297-1 КПК України стосовно підозрюваного та обвинуваченого, крім неповнолітнього, який уникає органи досудового розслідування та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошений у міжнародний та/або міждержавний розшук (ч. 2 ст. 297-1, ст. 323 КПК України), або особи, яка понад шість місяців переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або з приводу якої наявні фактичні дані, що вона знаходилася за межами України, на тимчасово окупованій території України або на території проведення антитерористичної операції.

Також згідно з п. 20-1 Перехідних положень КПК України не пізніше дня початку діяльності Державного бюро розслідувань спеціальне досудове розслідування здійснюється щодо злочинів, передбачених цим пунктом. Отже, Перехідними положеннями КПК України тимчасово передбачено ширший перелік підстав та умов для здійснення спеціального кримінального провадження.

У жодному разі відсутність обвинуваченого не може розглядатись, зокрема згідно з кримінальним процесом Королівства Данія, як і в Україні, як визнання ним вини. Навіть за відсутності обвинуваченого докази досліджуються. За відсутності обвинуваченого, що ґрунтується на визнанні обвинуваченим вини, не допускається проведення судового розгляду.

О.О. Нагорнюк-Данилюк зазначає, що «у кримінальному процесуальному законодавстві Королівства Данія зазначено п'ять умов, згідно з якими судовий розгляд кримінальної справи може проводитися без обвинуваченого, але за умови, якщо суд визнає його присутність необов'язковою» [3, с. 187]. Зокрема, якщо обвинувачений після початку розгляду суду покидає місце проведення судового розгляду; якщо обвинувачений пере-

ховується від суду після того, як йому пред'явили обвинувачення; якщо за злочин передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше шести місяців або арешту, зобов'язання про відшкодування збитків, обмеження прав або обвинувачений дав згоду на розгляд справи за його відсутності; якщо присутня наявність підстав вважати, що судовий розгляд закінчиться виправданням особи; якщо особу обвинувачують у вчиненні злочину, за який закріплене покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше трьох місяців або супроводжує настання правових наслідків, таких як конфіскація, зобов'язання про відшкодування збитків або позбавлення водійських прав.

Держави-члени Ради Європи, які є учасниками Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод, повинні дотримуватися статті 6 Конвенції, яка захищає право на справедливий судовий розгляд. Судові засідання проходять заочно за таких умов: 1) обов'язкове залучення захисника; 2) особа знала про судовий розгляд; 3) забезпечення права на оскарження відповідного судового рішення.

Варто згадати, що «ніхто не може бути підданий кримінальному переслідуванню або позбавлений свободи, за винятком підстав та у спосіб, зазначений у законі», згідно з п. 2 ст. 8 Статуту фундаментальних прав та основних свобод Чеської Республіки. Кримінально-процесуальний кодекс цієї держави зазначає, що наявність відповідача є обов'язковою у будь-якому кримінальному процесі. Також виокремлює такі винятки проведення провадження без присутності обвинуваченого: 1) невідомий обвинувачений; 2) смерть обвинуваченого; 3) відомий обвинувачений (провадження може бути проведене заочно, якщо він ухиляється від прибуття на розгляд справи або переховується); 4) неможливість обвинуваченого з'явитись на судовий розгляд; 5) судовий розгляд відбувся за відсутності обвинуваченого за його ж вимогою.

Також заочний розгляд справи Кримінальний процесуальний кодекс Швейцарії дозволяє у разі, якщо до суду першої інстанції повідомлений обвинувачений не з'явився, тоді суд призначає нове засідання та надсилає відповідне повідомлення обвинуваченому або надає вказівку щодо забезпечення його присутності у суді. Неявка обвинуваченого вдруге або неможливість його доставлення до суду на засідання спричиняє розгляд справи за його відсутності.

Отже, вищезазначені положення повністю відповідають рекомендаціям Ради Європи щодо здійснення судового розгляду за відсутності обвинуваченого та практиці Європейського суду з прав людини та мають бути враховані під час реформування вітчизняного законодавства України.

У законодавстві європейських держав у порядку здійснення кримінального провадження, коли обвинувачений не з'являється до суду, закріплений інший підхід, зокрема в Італійській Республіці та Королівстві Нідерланди. Так, за загальним правилом, у Королівстві Нідерланди в обвинуваченого немає обов'язку бути присутнім під час судового засідання.

Законодавець Нідерландів стверджує, що, по-перше, оскільки обвинувачений має право вибору бути відсутнім, то він не зобов'язаний бути присутнім на судовому засіданні.

По-друге, відсутність обвинуваченого не повинна перешкоджати кримінальному процесу з метою ефективного кримінального правосуддя та забезпечення швидкого судового розгляду. Якщо суддя вирішить, що його присутність є необхідною, то обвинувачений зобов'язаний з'явитися на судовому засіданні (ст. 278, 398 КПК Королівства Нідерланди), або коли він є неповнолітньою особою (ст. 495 КПК Королівства Нідерланди).

Законодавство Королівства Нідерланди, на відміну від Кримінального процесуального кодексу України, сконцентроване на тому, щоб більше забезпечити обізнаність особи з пред'явленим їй обвинуваченням, ніж її присутність під час судового розгляду. Якщо обвинувальний акт вручено обвинуваченому, однак він не з'явився на судовому засіданні, тоді відсутність буде прийнята судом як відмова бути присутнім, якщо він не доведе, що це було з поважних причин.

Однак Україна має інший підхід до вказаного питання, кримінальне процесуальне законодавство України за загальним правилом розглядає участь підозрюваного, обвинуваченого у кримінальному провадженні як обов'язок, а підставою для оголошення у розшук та зупинення кримінального провадження є ухилення його від явки до суду та правоохоронних органів, тому широкого застосування інституту заочного кримінального провадження (*in absentia*) в Україні немає.

Кримінальне процесуальне законодавство Італійської Республіки та Королівства Нідерланди зазначає, що участь у судовому розгляді кримінального провадження не є обов'язком обвинуваченого, а розглядається як право. Згідно зі ст. 420 КПК Італійської Республіки, якщо обвинувачений був належним чином повідомлений про дату та час судового засідання, але все одно не з'явився на судовому засіданні, то за таким умов судовий розгляд кримінального провадження здійснюється за його відсутності, однак таких додаткових умов щодо визначення факту переховування обвинуваченого від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності, які передбачені ст. 323 КПК України, не міститься.

Законодавство Нідерландів та Італії визначає за мету належним чином повідомити особу про наявне судове провадження та час його проведення і таким чином вирішення питання щодо явки до суду залишає на розсуд обвинуваченого. Також у КПК цих держав, на відміну від КПК України, склади кримінальних правопорушень не містять обмежень, щодо яких судовий розгляд може бути здійснений у такому порядку.

Доволі цікавим є підхід Данії, де обвинувачений взагалі не зобов'язаний з'являтися до суду. Інтереси обвинуваченого має право представляти захисник, якщо його відсутність була з поважних причин. Також, відповідно до ч. 2 ст. 269 КПК Естонії, без участі обвинуваченого судовий розгляд може відбуватись, якщо:

1) місцезнаходження обвинуваченого в Естонії неможливо встановити, а також за наявності підстав, що зазначають, що обвинувачений перебуває за межами Естонської Республіки й уникає явки в суд та для його фактичного виявлення застосовані зусилля, і за відсутності обвинуваченого судовий розгляд можливий;

2) обвинувачений не виконує розпорядження судового розпорядника чи судді та, зокрема, порушує порядок у судовому засіданні;

3) ускладнена доставка обвинуваченого до суду, але якщо є можливість участі в судовому розгляді в аудіовізуальній формі відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 69 Кодексу Естонії, то проводиться дистанційний допит, звісно, за згодою обвинуваченого;

4) неналежний стан обвинуваченого після допиту в судовому засіданні, що виключає його участь у судовому розгляді, та судовий розгляд за відсутності обвинуваченого можливий;

5) про розгляд справи без участі обвинуваченого подане в суд обґрунтоване клопотання, за умови, якщо його права можуть бути захищені без його участі в судовому розгляді. В такому разі суспільним інтересам відсутність обвинуваченого не суперечить.

Розглянемо кримінальне процесуальне законодавство Молдови, оскільки інститут заочного кримінального провадження в цій державі недавно запровадили. Так, є три випадки відповідно до ч. 2 ст. 321 КПК Молдови, коли розгляд справи можливий за відсутності підсудного:

1) перебуваючи під арештом, підсудний відмовляється з'явитися в суд для розгляду справи, і його відмова підтверджується його захисником;

2) ухилення підсудного від явки до суду;

3) ініціатива підсудного проводити судовий розгляд без нього, але під час розгляду справи про вчинення незначних злочинів. Варто зазначити, що якщо розгляд справи відбувається без підсудного, то участь його захисника або ж законного представника є обов'язковою [6, с. 122–123].

На цьому етапі дослідження можна стверджувати, що вже давно діє інститут заочного кримінального провадження, окрім вищезазначених держав континентального права, в таких країнах, де довів свою ефективність і доцільність (Італія, Нідерланди, Росія та багато інших) Отже, кримінальне процесуальне законодавство передбачає процедуру заочного кримінального провадження без участі підозрюваного чи обвинуваченого. Важливо, що під час такого кримінального провадження забезпечуються процесуальні гарантії щодо захисту та оскарження судового рішення та рішень органу досудового розслідування.

Слід зазначити, що для здійснення спеціального кримінального провадження чинним КПК України обов'язковою умовою є оголошення підозрюваного та обвинуваченого у міждержавний та/або міжнародний розшук (ч. 2 ст. 297-1, ч. 3 ст. 323 КПК України). Такої умови для вирішення питання про здійснення судового провадження за відсутності обвинуваченого у жодній із досліджених вище держав не передбачено.

Станом на сьогодні Україна не приєдналася до договору держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав про міждержавний розшук осіб, а постановою Кабінету Міністрів України від 04.02.2015 № 44 здійснено вихід з Угоди про обмін інформацією у сфері боротьби зі злочинністю. З цього виходить, що оголосити у міждержавний розшук особу неможливо, отже, у нашій державі є норма, але немає механізму реалізації цієї норми.

Міжнародний розшук осіб здійснюється з використанням каналів та можливостей Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу. Однак він не вирішує запити про розшук осіб, пов'язаних зі злочинами політичного, релігійного, військового чи расового характеру. Це означає, що можливість здійснення спеціального кримінального провадження дуже обмежена. Водночас у ч. 2 ст. 297-1 та ч. 3 ст. 323 КПК України вважаємо доцільним замість необхідності оголошення підозрюваного, обвинуваченого у міждержавний та/або міжнародний розшук визначити обов'язковим оголошення його у розшук відповідно до вимог законодавства України [4, с. 120].

Проте, на нашу думку, одним із найскладніших питань є визначення переліку кримінальних правопорушень, щодо яких може бути здійснено заочне кримінальне провадження, адже воно становить межі застосування такого інституту. Тому законодавець має враховувати багато факторів, таких, наприклад, як мета та пріоритети кримінального провадження, рівень розвитку держави, суспільства та суспільної свідомості населення, якість роботи правоохоронної та судової систем тощо.

Досліджуючи законодавство європейських країн, О.Ю. Татаров та О.О. Нагорнюк-Данилюк [5, с. 289] зазначають, що варто поширити на злочини всіх ступенів тяжкості можливість здійснення спеціального кримінального провадження в Україні. Безперечно, заподіюється шкода охоронюваним законом правам та свободам окремих осіб, інтересам суспільства, держави кожним кримінальним правопорушенням. Але слід враховувати, що заочне кримінальне провадження є тим механізмом, що забезпечує можливість притягнення винної особи, яка переховується від органів досудового розслідування та суду, до відповідальності, а отримання компенсації за негативні наслідки, спричинені кримінальним правопорушенням, – потерпілому. Отже, практика застосування такого інституту кримінального провадження є позитивною, звісно, за умови забезпечення прав та інтересів підозрюваного та обвинуваченого.

Також, як зазначає П.М. Маланчук, «необхідно враховувати те, що законодавча процедура, зокрема щодо здійснення заочного кримінального провадження, розповсюджується на невизначене коло відносин, а якість реалізації будь-якого закону залежить від суб'єктів владних повноважень, на яких покладено відповідний обов'язок щодо його виконання» [2, с. 165]. Тому не можна повністю обмежити випадки можливих порушень прав та інтересів учасників кримінального провадження.

Тому цей інститут може призвести до неприпустимих негативних наслідків та стати основою для зловживання державними органами своїми

повноваженнями. В Україні нині відсутня стабільність у функціонуванні правоохоронної і судової систем. Доцільним можна вважати розширення можливостей здійснення заочного кримінального провадження щодо усіх тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень і тих, що посягають на громадську безпеку та основи національної безпеки України. Вказане обґрунтовується тим, що:

1) згідно з офіційними даними статистики Генеральної прокуратури України про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за січень-червень 2018 року, кількість зупинених кримінальних проваджень, коли місцезнаходження підозрюваного невідоме, за кримінальними правопорушеннями особливої тяжкості та тяжкими є більшою, ніж у кримінальних провадженнях стосовно кримінальних правопорушень середньої та невеликої тяжкості [23].

Таким чином, спостерігається, що особа вживає додаткових заходів для його уникнення, вчиняючи тяжке чи особливо тяжке кримінальне правопорушення, усвідомлює суспільну небезпечність діяння та можливе покарання. Запобігання вчиненню кримінальних правопорушень сприяє винесення вироку, оскільки обвинувачений буде усвідомлювати неможливість звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі закінченням строків давності та неминучість настання заходів кримінального примусу;

2) найбільше страждають права і свободи окремих осіб та інтереси держави та суспільства;

3) виникає проблема відшкодування потерпілому шкоди;

4) заочне кримінальне провадження потребує гарантій з боку держави щодо реалізації завдання кримінального провадження, забезпечення принципу невідворотності відповідальності за вчинене правопорушення.

5) негативно вплинули на існування України як держави, що забезпечує інтереси суспільства, події починаючи з лютого 2014 року. В цей період значна кількість кримінальних правопорушень пов'язані саме із правопорушеннями проти основ національної безпеки та громадської безпеки, а правопорушники легко ухилялися від кримінальної відповідальності.

Висновки. Враховуючи міжнародний досвід та ситуацію в Україні, слід зазначити, що з метою ухилення від кримінальної відповідальності та оголошеного розшуку інститут заочного кримінального провадження застосовуватиметься лише у тому разі, якщо буде достатня кількість доказів про те, що обвинувачений переховується від суду та органів досудового розслідування. Також цей інститут повинен відповідати міжнародним стандартам, які передбачені міжнародним та європейським співтовариством. Законодавство України має враховувати багато факторів, наприклад таких, як мета та пріоритети кримінального провадження, рівень розвитку держави, суспільства та суспільної свідомості населення, якість роботи правоохоронної та судової систем тощо.

Дослідивши законодавство багатьох держав, для взірця пропонуємо взяти досвід застосування інституту заочного кримінального про-

вадження Естонської Республіки та Королівства Данія, де чітко і зрозуміло встановлені підстави судового розгляду без участі обвинуваченого. Неявка до суду обвинуваченого не означає визнання вини, тому, враховуючи позитивний досвід Нідерландів, вважаємо за потрібне вжити заходів для поширення застосування заочного кримінального провадження. Першочерговим завданням є досягнення стабільності у функціонуванні правоохоронної і судової системи в Україні та налагодження зв'язків із міжнародними організаціями щодо розшуку осіб.

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10. Ст. 88.
2. Маланчук П.М. Проблема заочного провадження у кримінальному процесі України. *Молодий вчений*. 2017. № 2. С. 164–167.
3. Нагорнюк-Данилюк О.О. Спеціальне кримінальне провадження в кримінальному процесі України: дис. канд. юрид. наук. Київ. 2016. 239 с.
4. Песцов Р.Г. Поняття заочного судового розгляду кримінальної справи. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право*. 2011. № 13. С. 117–123.
5. Татаров О.Ю. Зарубіжний досвід спеціального кримінального провадження. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 1. С. 288–302.
6. Шишман Д.М. Порівняльно-правовий аналіз підстав здійснення кримінального провадження *in absentia* в законодавстві України та іноземних країн: Видавничий дім. «Гельветика» колекціях: *Науковий вісник УжНУ Серія: Право*; Випуск 52. Том 2. 2018. С. 120–124.

Omelchuk L., Milchenko N., Savchuk M. International experience of correspondence criminal proceedings

Summary. In Ukraine, the development of public relations has necessitated the use of new criminal procedural forms in domestic criminal justice. Modern criminal procedure legislation has undergone significant changes in recent years, which were aimed at implementing the requirements of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. In particular, it concerns ensuring the rights of participants in criminal proceedings, expanding the adversarial nature of the parties, the rights of the victim, eliminating the accusatory bias in the activities of the court, etc. One of the priority tasks of criminal proceedings is to provide legal mechanisms that determine the implementation of the principle of inevitability of liability for a crime. An important component of the content of this principle in a specific sense is the introduction of the domestic legislator of the institution of criminal proceedings *in absentia*.

Criminal proceedings *in absentia* in many European countries and in the countries of the Commonwealth of Independent States, criminal proceedings in the absence of a person accused of committing a criminal offense who evades appearing in court, are widely used. Therefore, the question of research of experience of foreign countries concerning practice of application of this institute is rather actual.

The article considers the practice of the European Union and the CIS countries in the application of correspondence criminal proceedings. The essence of the institute of correspondence criminal proceedings is also revealed. Approaches to determining the grounds for its implementation are analyzed and amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine are proposed to improve some of its provisions regarding the implementation of special criminal proceedings.

The study found that the priority is to achieve stability in the functioning of law enforcement and the judiciary in Ukraine and to establish links with international organizations to search for persons. We offer to borrow the experience of using the institution of criminal proceedings in absentia in the Republic of Estonia and the Kingdom of Denmark, where the grounds for a trial without the participation of the accused are clearly established. The prospect of further research is established.

Key words: correspondence criminal proceedings, accused, trial, European Union.